

Nieuwsbrief ERF Updates - Nummer 13, 2018

Nummer 13, 2018

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:833](#) 05-06-2018

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2018:5127](#) 05-06-2018

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2018:5029](#) 31-05-2018

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2018:1471](#) 29-05-2018

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2018:1470](#) 29-05-2018

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2018:4081](#) 01-05-2018

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2018:1466](#) 17-04-2018

Rechtbank

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2018:5371](#) 07-06-2018

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2018:2437](#) 06-06-2018

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2018:2451](#) 04-06-2018

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2018:2285](#) 19-04-2018

RECHTSPRAAK

Erflaatsters verzoek aan executeur om geen loon in rekening te brengen, verhindert aanspraak op wettelijk loon niet.

Moeder overlijdt in 2014. Haar zoon en twee kleinkinderen erven. Moeder heeft in 2000 in een codicil haar dochter tot executeur benoemd, met het verzoek om geen executeursloon in rekening te brengen. Volgens de zoon kan de dochter geen aanspraak maken op het wettelijke loon van de executeur. Volgens het hof miskent de zoon dat moeder enkel een verzoek tot uitdrukking heeft gebracht en geen rechtens bindende bepaling heeft beoogd te geven.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 05-06-2018

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2018:5127

Zaaknummer: 200.188.713/01

Rechters: W. Breemhaar, M.A.F. Holtvluwer-Feenstra en C. Koopman

Wetsartikelen: 4:144 BW

RECHTSPRAAK

Strafrecht. Erfgenaam van slachtoffer van oplichting niet-ontvankelijk als benadeelde partij.

X is strafrechtelijk veroordeeld voor oplichting van beleggers. De erfgenamen van een van de beleggers (Y en Z) hebben als benadeelde partij in het strafproces een vordering tot schadevergoeding ter zake van materiële schade ingediend, welke het hof heeft toegewezen. Volgens de Hoge Raad had het hof de erfgenamen niet-ontvankelijk moeten verklaren.

Voor zover het hof heeft geoordeeld dat de door Y en Z ingediende vordering moet worden aangemerkt als een vordering tot schadevergoeding van de erflater, heeft het hof miskend dat artikel 51f lid 1 Sv inhoudt dat enkel degene die rechtstreeks schade heeft geleden door een strafbaar feit zich ter zake van zijn vordering tot schadevergoeding als benadeelde partij kan voegen in het strafproces.

Voor zover het hof heeft geoordeeld dat Y en Z als erfgenamen hun onder algemene titel verkregen vordering hebben ingediend, heeft het hof miskend dat artikel 51f lid 2 Sv niet de mogelijkheid opent dat erfgenamen zich in het strafproces voegen na het overlijden van het slachtoffer, behoudens in het zich hier niet voordoende geval dat het slachtoffer ten gevolge van het bewezenverklarde is overleden (vgl. ECLI:NL:HR:2005:AS9225).

De omstandigheid dat de in artikel 51f lid 1 Sv bedoelde persoon ('degene die rechtstreeks schade heeft geleden door een strafbaar feit') is overleden, staat niet in de weg aan oplegging van de schadevergoedingsmaatregel 't.b.v. het slachtoffer' (vgl. ECLI:NL:HR:2010:BL9105).

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-06-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:833

Zaaknummer: 16/01468

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en A.L.J. van Strien

Advocaten: H.M.W. Daamen en J. Schepers

Wetsartikelen: 359 Sv, 51f Sv, 24c Sr, 36f Sr en 60a Sr

RECHTSPRAAK

Meerderjarigenbewind. Machtiging voor schenkingen, ondanks ontbreken schenkingstraditie.

Moeders vermogen staat onder meerderjarigenbewind van twee van haar kinderen. De bewindvoerders verzoeken de kantonrechter machtiging om schenkingen te doen van ruim 40.000 euro aan elk van de drie nog levende kinderen en aan drie kleinkinderen tezamen (art. 1:441 lid 2 onder a BW). Moeder, geboren in 1929, is dementerend en heeft een aanzienlijk vermogen door de verkoop van haar woning. De bewindvoerders hebben haar verwachte vermogensontwikkeling, met inachtneming van de schenkingen, tot 2028 grondig laten doorberekenen.

Gezien de geringere omvang van de eerder door de ouders geschonken bedragen (hooguit 5.300 euro), afgezet tegen de hoogte van de thans verzochte schenkingen, kan volgens het hof niet gesproken worden van een schenkingstraditie, zoals de Aanbevelingen meerderjarigenbewind van het LOVCK vereisen. Toch ziet het hof, gelet op de bijzondere omstandigheden, in het onderhavige geval reden om af te wijken van de hoofdregel uit de aanbevelingen. De vermogensrechtelijke belangen van moeder worden niet geschaad als de schenkingen eenmalig worden toegestaan. Het hof betreft hierbij de leeftijd van moeder en de omvang van haar na de schenkingen resterende vermogen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 31-05-2018

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2018:5029

Zaaknummer: 200.232.063/01

Rechters: G. Jonkman, I.A. Vermeulen en M.E. Allegro

Wetsartikelen: 1:441 BW

RECHTSPRAAK

Bewindvoerderskantoor aanvaardt erfenis in strijd met integriteitsregels en moet gelden terugstorten.

Een professioneel bewindvoerderskantoor heeft de nalatenschap aanvaard van een persoon voor wie het kantoor het meerderjarigenbewind voerde. De kantonrechter (driemanschap) bepaalt dat de erfenis moet worden teruggestort naar de boedelnotaris ter verdeling onder de andere erfgenamen.

De bewindvoerder heeft niet gehandeld overeenkomstig het Besluit ter waarborging van de kwaliteit van curatoren, bewindvoerders en mentoren. Uit artikel 9 van dit besluit volgt dat de bewindvoerder geen voordeel geniet uit de uiterste wilsbeschikking van de rechthebbende die deze tijdens het bewind heeft gemaakt. De bewindvoerder heeft niet gehandeld volgens deze bepaling en zonder enig overleg met de kantonrechter de nalatenschap aanvaard.

Volgens de kantonrechter had de bewindvoerder zich niet mogen verlaten op de notaris die aangaf dat de bewindvoerder de nalatenschap beneficiair kon aanvaarden. De bewindvoerder had zelf, of in overleg met de kantonrechter, moeten bepalen hoe een goed en integer bewindvoerder handelt. Voormeld besluit en de regels van de beroepsvereniging geven hier richting aan.

De bewindvoerder wordt niet ontslagen, gelet op de gevolgen daarvan in alle lopende bewindzaken en de oprechte inkeer van de bewindvoerder.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 19-04-2018

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2018:2285

Zaaknummer: BM 1953, 5940964

Rechters: P.A.M. Penders, C.J. Hofman en A.M. Crouwel

RECHTSPRAAK

Diverse geschillen bij de afwikkeling van verticale ouderlijke boedelverdeling. Herroept laatste testament ook eerder buitenlands testament?

Vader overlijdt in 2000, moeder in 2002. Zij hebben drie kinderen (X, Y en Z). Vaders nalatenschap is krachtens een horizontale ouderlijke boedelverdeling (art. 4:1167 oud BW) toegedeeld aan moeder. Moeders nalatenschap is krachtens een verticale ouderlijke boedelverdeling toegedeeld aan kind Y. De kinderen X en Z zijn in beide nalatenschappen tot erfgenamen benoemd voor hun legitieme portie.

Tijdens de afwikkeling van beide nalatenschappen rijzen diverse geschillen tussen de kinderen, onder andere over de omvang van de vorderingen van X en Z.

Volgens de rechtbank zijn – het voor de wettelijke verdeling geschreven – artikel 4:15 lid 1 BW (vaststelling vordering door kantonrechter) en artikel 4:16 lid 1 en lid 4 BW (boedelbeschrijving en informatieplicht) van overeenkomstige toepassing op de ouderlijke boedelverdeling, omdat de wettelijke verdeling is gebaseerd op de ouderlijke boedelverdeling van weleer.

Is Y verplicht een boedelbeschrijving op te stellen? Volgens de rechtbank is de boedelbeschrijving niet alleen een verantwoordelijkheid van Y, maar moeten alle erfgenamen daaraan meewerken. Van Y mag wel worden verwacht dat zij het voortouw neemt, omdat alle goederen – waaronder de administratie – aan haar zijn toebedeeld. Y's informatieplicht is ook niet beperkt tot gegevens waarover zij beschikt, maar strekt zich zeker ook uit tot gegevens die Y redelijkerwijs kan achterhalen. Omdat Y intussen zoveel tijd heeft laten verlopen, mag daarbij behoorlijk wat inspanning worden verwacht. Lukt het partijen niet om samen de boedelbeschrijving te maken, dan kan ieder van hen de kantonrechter benaderen (art. 672-675 Rv).

Een ander geschil betreft de uitleg van de (algemene) herroepingsclausule in de laatste testamenten. De ouders hebben in 1982 in Frankrijk testamenten opgesteld. In deze testamenten legateren de ouders hun Franse woning aan de drie kinderen, voor gelijke delen.

In hun laatste testamenten hebben de ouders 'alle' eerdere testamenten herroepen. De rechtbank concludeert dat de Franse testamenten zijn herroepen. Naar oud recht zijn de bewoordingen ('alle') duidelijk (art. 932-933 oud BW). Huidig recht (art. 4:46 BW) hecht aan de te regelen verhoudingen en omstandigheden bij het opstellen van het testament. Uit een briefwisseling blijkt dat de ouders in 1997, toen de laatste testamenten zijn opgesteld, in onmin leefden met X en Z en hun rechten wilden beperken. Dit wijst er volgens de rechtbank op dat met 'alle' inderdaad 'alle' is bedoeld.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 06-06-2018

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2018:2437

Zaaknummer: C/16/421211 / HA ZA 16-600

Rechters: R.W.J. van Veen

Wetsartikelen: 4:15 BW, 4:16 BW, 4:46 BW, 4:932 oud BW, 4:1167 oud BW en 672 Rv

RECHTSPRAAK

Executiegeschil na bevel tot rekening en verantwoording over beheer nalatenschap.

X is eerder door de kantonrechter gelast om rekening en verantwoording af te leggen over zijn beheer als executeur over de nalatenschap van zijn broer. Dit kort geding betreft een executiegeschil.

De kantonrechter heeft zich eerder niet uitgelaten over de wijze waarop de rekening en verantwoording moet worden afgelegd. De vraag is of de rekening en verantwoording die X heeft afgelegd voldoet aan de daaraan te stellen eisen, of dat X dwangsommen heeft verbeurd.

In een executiegeschil is de taak van de rechter beperkt tot de toetsing van de ter uitvoering van het veroordelend vonnis verrichte handelingen aan de inhoud van de veroordeling, zoals deze door uitleg moet worden vastgesteld, aldus het hof. Daarbij dient de rechter het doel en de strekking van de veroordeling tot richtsnoer te nemen in die zin dat de veroordeling niet verder strekt dan tot het bereiken van het daarmee beoogde doel (vgl. ECLI:NL:HR:2002:AE9400).

Volgens het hof heeft X gehandeld overeenkomstig doel en strekking van het bevel van de kantonrechter, door het opstellen van een verslag, een balans, een opgave van kosten en baten, een overzicht van werkzaamheden en een overzicht van bankmutaties. Specifieke eisen heeft de kantonrechter niet gesteld en de wederpartij heeft ook slechts in algemene zin rekening en verantwoording gevorderd.

In een bodemprocedure kan de wederpartij de juistheid en volledigheid van de rekening en verantwoording aan de orde stellen. Een executieprocedure leent zich daar niet toe.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 29-05-2018

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2018:1470

Zaaknummer: 200.229.397/01

Rechters: A.N. Labohm, P.B. Kamminga en I. Obbink-Reijngoud

RECHTSPRAAK

Kluisgeld in nalatenschap verdwenen? Onrechtmatige daad?

Erflaatster heeft haar zuster X tot executeur benoemd en haar kinderen tot erfgenamen. X is intussen op eigen verzoek ontslagen als executeur (art. 4:149 BW). De kinderen stellen X aansprakelijk uit onrechtmatige daad (art. 6:162 BW). De kinderen stellen schade te hebben geleden van 84.000 euro, doordat X buiten aanwezigheid van een getuige erflaatsters kluis heeft geopend en vervolgens niet is na te gaan of het door de kinderen ontvangen geld het volledige kluisbedrag was.

Volgens het hof is van onrechtmatig handelen door X niet gebleken. X heeft genoegzaam uiteengezet hoe de kluisgelden ad 134.000 euro zijn besteed. Een deel is aangewend ter betaling van schulden van de nalatenschap, het restant is aan de kinderen afgegeven (64.000 euro). Het hof neemt hierbij in aanmerking dat dit geschiedde in nauw overleg en in goede verstandhouding tussen partijen en dat de kinderen voor de kluisoverzichten en mutaties hebben getekend. Het hof acht het niet aannemelijk dat de ondertekening slechts als 'voor gezien' en niet 'voor akkoord/ontvangst' gold, zoals de kinderen stellen. Van het door de kinderen gestelde 'gat van 84.000 euro' door onrechtmatig handelen door X, is op geen enkele wijze gebleken.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 29-05-2018

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2018:1471

Zaaknummer: 200.197.775/01

Rechters: A.N. Labohm, E.A. Mink en A.H.N. Stollenwerck

Wetsartikelen: 6:162 BW en 4:149 BW

RECHTSPRAAK

Iedere erfgenaam-vereffenaar heeft eigen bevoegdheid om gegevens bij relevante instanties op te vragen. Geen onderlinge exhibitieplicht (art. 843a Rv).

Na het overlijden van beide ouders verzoekt zoon X ten aanzien van zoon Y om afgifte van een reeks documenten in de nalatenschap van vader, de langstlevende ouder (exhibitieplicht, art. 843a lid 1 Rv). Het gaat om stukken afkomstig van instanties als banken, verzekeraars, het UWV, de gemeente, de Belastingdienst enzovoort.

De rechtbank wijst het verzoek integraal af. X en Y hebben de nalatenschap van vader beneficiair aanvaard en zijn gezamenlijk vereffenaars (art. 4:195 lid 1 BW, art. 4:198 BW, art. 4:202 BW). Als vereffenaar was het mede de taak en bevoegdheid van X om zelf de bescheiden op te vragen. X heeft geen recht en belang jegens Y, zoals artikel 843a Rv verlangt. Dat Y bepaalde stukken in kopie onder zich had, maakt dit niet anders.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 07-06-2018

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2018:5371

Zaaknummer: C/03/237616 / HA RK 17-150

Rechters: W.E. Elzinga

Wetsartikelen: 4:195 BW, 4:198 BW, 4:202 BW en 843a Rv

RECHTSPRAAK

Complexe nalatenschap en tegengestelde belangen. Executeur ongeschikt. Vereffenaar benoemd.

De ongehuwde partner van erflater is beneficiair erfgenaam, executeur en afwikkelingsbewindvoerder van zijn nalatenschap. De executeur heeft een zogeheten ruimschootsverklaring afgelegd (art. 4:202 lid 1 onder a BW). De ex-echtgenote van erflater is schuldeiser van de nalatenschap en verzoekt om benoeming van een professionele vereffenaar (art. 4:203 lid 1 onder b BW). Volgens de ex-echtgenote schiet de executeur tekort en is ze vanwege tegengestelde belangen ongeschikt om de nalatenschap af te wikkelen.

De rechtbank wijst het verzoek toe. De partner beschikt niet over specifieke deskundigheid op het gebied van vereffening, terwijl de complexiteit van de nalatenschap dit wel vereist. Het betreft een complex samengestelde nalatenschap met complexe familiale en zakelijke verhoudingen, die al tot verschillende procedures hebben geleid. Het is voorts niet onaannemelijk dat de partner een leenschuld heeft aan de nalatenschap. Als schuldenaar betwist zij deze schuld. Haar tegengestelde belangen – als vermeend schuldenaar en executeur – maken dat zij niet geschikt is om de nalatenschap af te wikkelen.

Tot slot is niet gebleken dat de partner als executeur voortvarend te werk gaat bij de afwikkeling. Een concreet plan ontbreekt.

De partner is op grond van de wet als executeur verplicht om rekening en verantwoording af te leggen aan de benoemde vereffenaar (art. 4:151 BW). De rechtbank kan dit niet gelasten, zoals de ex-echtgenote verzoekt.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 04-06-2018

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2018:2451

Zaaknummer: C/16/447797 HA RK 17/235

Rechters: A.M. Crouwel

Wetsartikelen: 4:151 BW, 4:202 BW en 4:203 BW

RECHTSPRAAK

Fidei-commis de residuo. Vordering tot afgifte, executele bij tweede overgang en vertering.

Oma's nalatenschap is vererfd volgens een fidei-commis de residuo. Haar zoon was bezwaarde erfgenaam, haar kleinkinderen zijn de verwachters. De zoon heeft uit de nalatenschap ruim 37.000 euro toegedeeld gekregen. Na het overlijden van de zoon vorderen de kleinkinderen bij hun stiefmoeder afgifte van 30.000 euro.

Volgens stiefmoeder zijn de kleinkinderen niet-ontvankelijk, omdat de executeur hen privaat vertegenwoordigt. Wat ook zij van het antwoord op de vraag of de executele ook geldt voor het ten tweede male openvallen van de nalatenschap, het hof acht hier geen taak meer weggelegd voor een executeur, omdat er geen niet-voldane schulden van de nalatenschap resteren (art. 4:141 BW).

Het hof wijst de vordering van de kleinkinderen toe. Het verweer van stiefmoeder dat het bezwaarde vermogen bevoegdelijk is verteerd (art. 4:138 lid 2 BW, art. 3:215 BW) door betaling van een voorschot van 30.000 euro op grond van een aannemingsovereenkomst die de zoon had gesloten, wijst het hof af als onvoldoende onderbouwd. De factuur ontbrak en een dergelijk voorschot is bij een particuliere aanbesteding hoogst ongebruikelijk.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 01-05-2018

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2018:4081

Zaaknummer: 200.191.178/01

Rechters: W. Breemhaar, M.E.L. Fikkers en J.G. Knot

Wetsartikelen: 3:215 BW, 4:138 BW en 4:141 BW

RECHTSPRAAK

Vordering van erfgenaam op nalatenschap verjaard.

Vaders nalatenschap is in 2004 vererfd volgens zijn (horizontale) ouderlijke boedelverdelingstestament (art. 4:1167 oud BW). Moeder is in 2013 overleden. Zij heeft twee van haar drie dochters tot executeurs benoemd, die hun taak tezamen moeten uitvoeren (art. 4:145 lid 2 BW).

De derde dochter stelt een vordering op vader te hebben gehad en na vaders overlijden op moeder. Moeder heeft deze vordering in 2005 slechts gedeeltelijk erkend en betaald. De derde dochter heeft hierop geen actie meer ondernomen voor moeders overlijden. Volgens het hof is de gepretendeerde vordering inmiddels verjaard (art. 3:307 BW). Ook de redelijkheid en billijkheid verzetten zich niet tegen een beroep op verjaring door de executeurs.

Dat een van beide executeurs eerder bereid zou zijn de vordering alsnog te erkennen, doet er ook niet aan af. De executeurs kunnen immers slechts gezamenlijk handelen, aldus moeders testament.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 17-04-2018

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2018:1466

Zaaknummer: 200.190.767/01

Rechters: A.N. Labohm, A.E. Sutorius-van Hees en A.S. Mertens-de Jong

Wetsartikelen: 4:145 BW